

ISSN 2234-7538

FÜRKÉSZŐ

19. SZÁM

A SVETOZAR MARKOVIĆ GIMNÁZIUM
MAGYAR NYELVŰ DIÁKLAPJA
2023-ÚJVIDÉK

RÉSZÉRTÉKELÉS AZ ÉVFORDULÓ KAPCSÁN

Iskolánk idén ünnepli fennállásának 60. évfordulóját. Ennek apropóján beszélgettünk igazgatónőnkkel, Vukadinović Tatjanával.

□ Mikortól viseli iskolánk Svetozar Marković nevét?

♦ Iskolánk hatvan évvel ezelőtt, 1963 júliusában, a megalapításakor vette fel ezt a nevet. Svetozar Marković egy kiemelkedő egyénisége történelmünknek, fogalmazhatunk úgy is, hogy egy forradalmi lelkületű társadalmi munkás, aki az akkori életkörülmények javítására törekedett, amelyek nem voltak kielégítőek, különösen nem a munkásosztály számára. Svetozar Marković nagyon korán elhunyt, fiatal életét a társadalmi jogok érvényesítésének szentelte.

□ A hat évtized alatt melyek voltak azok a legfontosabb változások a tanügyi rendszerben, amelyek iskolánk történetét is meghatározták?

♦ A hatvan év alatt, három szakaszt tudunk elkülöníteni. Az első tizenöt évet ölel fel, és 1963-tól 1978-ig tartott, amikor elballagott az utolsó

generáció, ami négyéves középiskolai tanulmányokat folytatott. Gimnáziumunkban társadalmi és természettudományi szakon lehetett addig tanulni, mindkét szakirányon három-három osztály volt minden évfolyamon. A következő szakasz az oktatás reformjával kezdődött, amikor a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaságban általános képzési formaként bevezették a kilencedik és a tizedik osztályt, amelyet még két év szakirányú oktatás követett. Iskolánk épületében ekkor pedagógiai képzés folyt. Ez a második szakasz 1990-ig tartott, amikor újra reformálták az oktatási rendszert, és megújult a négyéves időszakot felölő gimnáziumi oktatás az általános szakiránnyal. Iskolánkban a pedagógiai képzés bevezetésével indult meg a magyar nyelvű oktatás, ami a gimnáziumi szakirány megújításakor ebben az intézményben maradt egészen a mai napig. Nehéz meghatározni a legjelentősebb dátumokat egy iskola történetében, de a tanügyi rendszerben végbemenő változások, jogi keretek, mindenképpen döntő hatással voltak az iskola életére.

□ Milyen az együttműködés iskolánk és a többi újvidéki középiskola között?

♦ Az iskolák közötti együttműködés az intézmények szempontjából, de a diákok és a tanárok számára is egyaránt fontos. Kiemelném az

Isidor Bajić Zeneiskolával, a Balett Iskolával és a Bogdan Šuput Formatervezői Iskolával kialakított kapcsolatunkat. A Szent Száva-napi közös program alkalmával az új Városi Koncertteremben léptek fel iskolánk szavalói és énekkara, de ami még ennél is fontosabb, hogy a próbák ideje alatt a diákoknak alkalmuk volt ismerkedni, barátkozni, és az együtt töltött idő alatt is fejleszteni képességeiket. A magyar anyanyelvű tanulók hosszú éveken keresztül ápolnak a múltban egy szép hagyományt. Diákjaink a Petőfi Sándor Magyar Művelődési Központban az iskolaév végén az érettségizők búcsúzásakor közös műsort készítettek a többi Újvidéken tanuló magyar ajkú középiskolással - ez is szép példája volt az iskolák együttműködésnek.

□ Milyen sajátosságot emelne ki, ami megkülönbözteti intézményünket a többi újvidéki gimnáziumtól?

♦ Iskolánk identitása évtizedeken át alakult. Mindenképpen meg kell említenem, hogy intézményünk általános szakirányú, széleskörű műveltség megszerzésére nyújt lehetőséget, s ez alapja lehet bármilyen típusú, hazai- vagy külföldi felsőfokú tanintézményben folytatott továbbtanulásnak. Iskolánkban a szerb mellett magyar nyelven is folyik tanítás, ez is meghatározó része arculatunknak. A szerbiai magyar nemzeti közösség oktatási rendszerének kiemelt

jelentőségű intézménye vagyunk. Az interkulturalizmus ápolása és a törekvés, hogy egymást tiszteletben tartva, minél jobban megismerve és különböző aktivitások által összekovácsolódva éljünk együtt, meghatározó jelentőségű volt identitásunk szempontjából, és az lesz a jövőben is. A szocializációs készségek fejlesztésére külön hangsúlyt fektetünk. Ismerjük a világunkat uraló tendenciákat, amelyek károsan hatnak a felnövő generációkra. Kiemelt figyelmet fordítunk ezért arra, hogy biztosítsuk a feltételeket a diákok megfelelő személyiségfejlődéséhez, nem csupán intellektuálisan, hanem érzelmileg és a közösségépítésben is. Azt hiszem, ebben egyedülállóak vagyunk a városban.

□ Milyen nemzetközi projekteken vesz részt az iskolánk jelenleg?

♦ A korábbi járványhelyzet azt eredményezte, hogy félretettük ezeket a projekteket, és 2019 óta, amikor a szegedi Eötvös József Gimnázium diákjai látogattak még meg bennünket, ezeket az aktivitásokat befagyasztottuk. Azelőtt nagyon szép együttműködésünk volt a kranji Franc Prešern Gimnáziummal is, de ezt is leállítottuk. Ebben az iskolaévben azt vártuk, hogy visszatérhünk a régi kerékvágásba, és látogathatjuk egymást, megvalósíthatjuk a diákcsereit. A körülmények ellenére tavaly sikerült megvalósítanunk az együttműködést a budapesti Bornemisza Péter Gimnáziummal, és a jövőben is szeretnénk ezt az együttműködést ápolni.

□ Az Ön véleménye szerint melyek iskolánk fő etikai elvei?

♦ Az erkölcs az, amit a lelkünkben érzünk, hogy meg kell tennünk. Miért? Mert az jó, mert így kell cselekedni és mert kötelességünk ápolni az emberi erőket. Ezek azok az értékek, amelyek fontosak az emberi közösségek fennmaradásához. Egy más tisztelete, mind a diákoké, mind a tanároké, az iskola egyik legfontosabb értéke. Minden különbség ellenére, mint az anyagi helyzet, vallási- vagy nemzeti hovatartozás, szociális helyzet, az emberi jellem ezektől függetlenül megérdemli a pozitív értékelést. A méltóság mindenki számára szentség kell legyen. Törekszünk, hogy iskolánkban ezt az elvet kövessük, és erre sok figyelmet fordítunk.

Figura Gábrriel I-1
Bancsi Kata III-1

„PEVANJE I MIŠLJENJE” (DALOLÁS ÉS SZEMLÉLET) CÍMŰ KÖLTŐI-FILOZÓFIAI PÁLYÁZAT LÍRA KATEGÓRIA II. DÍJ

Mindennek van egy közepe,
Pont, amibe kapaszkodhatunk.
Iskolánknak hársfa a gyökere,
De sokszor figyelem nélkül hagyjuk.

Zöld leveleit átváltja a sárga,
Elmúlik a nyár, jön az ősz.
Szeptember elsején kezdődik a lárma,
Végig kíséri ő, ahogy felnősz.

Figyeli minden iskolás évünket,
Ha szitkozódsz, ő meghallgatja.
Megőrzi kimondatlan véleményed,
Majd a titkaidat elhallgatja.

Ötösök, egyesek, szerelmi bánatok,
De a hársfa semmit sem változott.

Elek Katalin II-1

Rajz: Gyülvészi Hanna I-1

KÉTEZRES ÉVEK ELEJI ÉLET A GIMIBEN

Szakállas Zsolt, iskolánk egykori tanulója, aki jelenleg a Tartományi Oktatási, Jogalkotási, Közigazgatási és Nemzeti Kisebbségi-Nemzeti Közösségi Titkárság titkára. A gimnázium fennállásának 60. évfordulója apropóján kerestük fel, hogy elbeszéljessünk vele arról, milyen volt iskolánk az ő diákkorában.

Egyértelmű volt-e Önnek már általános iskolában, hogy gimnáziumban fog továbbtanulni?

Igen, az volt. Én szerettem tanulni már általános iskolában, és egyértelműnek tűnt már akkor, hogy a gimnáziumban van a helyem. Tudom, hogy manapság a fiatalok körében már az is szóba kerül, hogy valahova külföldre menjenek továbbtanulni vagy valamelyik másik vajdasági iskolába, de én erről nem is gondolkodtam sokat, mert úgy tartottam, hogy az újvidéki Svetozar Marković Gimnáziumnak jó tanárai voltak akkor és most is. Mivel én már egyből az egyetemen gondolkodtam, úgy éreztem, hogy a gimni egy jó alapot ad a tanuláshoz. Ugye, amikor én nyolcadikos voltam, 1999-ben, akkor nekünk nem volt klasszikus felvételink a gimibe, mivel amikor lettek volna, megkezdődtek a NATO-bombázások.

Mélyek voltak a gimnáziumi években a legemlékezetesebb pillanatai?

Mi már a kezdetek óta nagy osztály voltunk, harmincketten kezdtük, és később még két gyerek került hozzánk. Kompakt osztály voltunk, többnyire Újvidékről, devoltak temeriniek is. Többnyire mindenki fontosnak tartotta az átlageredményét, így az egyik legerősebb osztály voltunk az iskolában. Mivel szoros barátságokat kötöttünk egymással a tanteremben, a hétköznapiakban is összejártunk focizni vagy épp focit nézni, de jártunk koncertekre vagy más eseményekre is. Az osztálykirándulásokon is szinte mindenki ott volt. Legemlékezetesebb volt a negyedik isztambuli kirándulás.

Milyen volt a tanár-diák viszony akkoriban és milyen a tanulás?

Elsőben már többnyire ismertük egymást, mivel a magyarság akkoriban is megismerkedett egymással már általános iskolában. De látszott az elejétől, a magyar órákon meg a matekon, hogy itt azért komolyabban kell foglalkozni a tárgyakkal, és többet is kell tanulni, ám tanáraink tapasztaltak voltak és segítőkészek. Adódott azért olyan is, hogy valamelyik tantárgyat nem magyar ajkú tanár tanította, hanem szerb.

A gimnáziumi negyedik osztályt ballagással zárták-e?

Több ballagási rendezvényünk is volt. Az utolsó tanítási napon volt egy műsor, amit a harmadikosok készítettek. A Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesületben volt egy záró rendezvényünk, amit mi magunknak szerveztünk, majd volt egy közös bankett, amit az érettségizőknek a gimnázium szervezett. Nagyon jó, hogy ezek a rendezvények megszervezésre kerültek, alkalom adódott a diákoknak, hogy visszagondoljanak arra, hogyan teltek a középiskolás éveik. Nem kevés idő a négy év, habár a mostani diákoknak ez most nem így tűnik, de az idősebbek, ha visszagondolnak a múltra, többnyire a középiskolás évekre tekintenek vissza legszívesebben. Szerintem is így van ez, elsősorban azért, mert az osztályban kapcsolatok, barátságok alakulnak ki. Erre később az egyetemi évek alatt is lehetőség van, de ott már sokkal több az ember, így már sokkal nehezebb.

A gimnázium hányadik osztályában döntötte el, milyen irányban folytatja tanulmányait? Mi segített a döntésben?

Mindenképpen folytatni akartam a tanulmányomat a gimnázium után, de nem voltam biztos abban, hogy melyik szakot válasszam. Amiben már igen korán biztos voltam, hogy inkább a társadalomtudományok vonzanak. A természettudományok közül a biológiát

kedveltem, sőt még versenyeken is részt vettem. Emellett történelemversenyekre is jártunk. Az ember nehéz helyzetbe kerül negyedik gimnazistaként, amikor egy életre szóló döntést kell meghoznia, hogy milyen irányban induljon el. Ilyenkor a fiatal körbenéz a családban, az ismerősök körében, hogy ki mivel foglalkozik. Édesapám újságíróként dolgozott, viszont jogász képesítése volt. Volt egy Alkotmány és polgárjog tantárgyunk, amely számomra érdekesnek bizonyult, és olyan tanárnőnk is volt, aki adott arra, hogy minél jobban megmagyarázza az összefüggéseket a jogrendszer, a jogállam, a törvények között. Ez is közrejátszott abban, hogy a jogot válasszam. Másrészt úgy láttam, mivel a családban is volt már jogász, hogy ezek azok a dolgok, amik engem is elsősorban érdekelnek. De megfordult az is a fejemben, hogy esetleg teológiára iratkozom, mivel az is érdekelt, de végül mégis a jog mellett döntöttem.

Mely tapasztalatait tudta hasznosítani a későbbiekben azok közül, amit a gimnáziumban szerzett?

Sokrétű tapasztalatszerzést biztosít a gimnázium. Egyrészt azért, mert sok olyan tantárgy van, ami folytatása az általános iskolai tantárgyaknak, elmélyíti az ott megszerzett tudást. Mi abban a helyzetben voltunk, hogy nem volt minden tantárgyból tankönyvünk, ezért tankönyvpótló eszközöket használtunk. Ha valaki akart, több tudást is szerezhetett ily módon, ha elolvasta ezeket. Megemlítenék egyes tantárgyakat, például a filozófiát. Egy érdekes dolog, hogy a mostani igazgató tanította nekünk ezt a tantárgyat. Nagyon jó tanár volt. Szerb nyelven tartotta az órákat, de eléggé érthetően el tudta magyarázni. Tizenhét éves gyerekeknek filozófiát tanítani nem egy egyszerű dolog, hamarosan meglátjátok ti is. Fontosak azok a

dolgok, amikről ott hallotok majd, még akkor is, ha az ember nem is ért meg akkor minden összefüggést a fogalmak között, de fontos megtanulni azokat. Idővel, ahogy több tapasztalatot szereztek, helyre kerülnek a dolgok, és akkor majd érteni fogjátok, miért is volt fontos filozófiát is tanulnotok. Ugyanúgy a történelem, zene, földrajz és a többi tantárgy is fontos, és negyedik végére egy jó összsképe van a tanulónak a társadalom működéséről. Ami pedig nem a tudásanyagot, vagyis a tantárgyakat illeti, az pedig az, hogy tényleg fontosnak tartottam az iskolában a barátkozást, az emberi kapcsolatokat, amelyek kialakultak a diákok között. Relatívan nagy létszámú osztály voltunk, és meghitt kapcsolatok is kialakultak itt. Nagyon jól meg tudtuk tapasztalni azt is, milyen, amikor valakinek valamire szüksége van, és hogyan kell kisegíteni a másikat. Ezek olyan dolgok, hogy amikor ezeket az ember idejekorán megtanulja, a továbbiakban is magával viszi, és gyakorolja az élete folyamán. Nagyon fontos, hogy segítsük egymást, ott legyünk, amikor szükségük van ránk az osztálytársainknak, vagy amikor majd a munka világába egyszer beléptek, a kollégáknak. Fontos, hogy idővel kialakuljon egyfajta megézés, hogy kinek hogyan tudunk segíteni, de ugyanúgy megtanuljuk elfogadni mások segítségét is, mivel ez egy olyan dolog, ami csak előre vihet bennünket.

Bancsi Kata és Kovács Ákos III-1

„Ha rossz napunk volt, magunkon mindig tudtunk nevetni”

A Ternovác-testvérek iskolánk volt növendékei, akik nagy versenyszellemükkel járultak hozzá a gimnáziumunk eredményeihez. Ma már mindhárom temerini születésű testvér felnőtté vált és külföldön él. Alanyaimat arra kértem, hogy válaszoljanak néhány kérdésemre, hogy egy-egy szeletet kiragadjunk a gimnazista éveikből.

Bálint, te miért az újvidéki gimnáziumot választottad?

Talán 6–7 éves korom óta nagyon szerettem a történelmet, és a temerini általános iskola elvégzésekor már úgy gondoltam, hogy ha felnövök, egyetemre szeretnék járni és történelemmel foglalkozni. Így adott volt a gimnázium. Abban, hogy miért Újvidéket és nem egy másik várost választottam, döntő szerepe lehetett annak, hogy édesanyám újvidéki, így sokat jártunk oda: 15 évesen ismertem és szerettem a várost.

Milyen élmények, humoros jelenetek maradtak meg az emlékeidben?

Nagyon szerettem gimnáziumba járni, remek osztályom volt. Temerinből a Njegoš utcába való mindennapi 2x50 perces buszozás szinte mindig egy élmény volt, amikor az ülőhelyek levadászása után jókat szórakoztunk, pótoltuk a házikat vagy készültünk a matek vagy német tesztekre, dolgozatokra. Gyakran jártunk színházba Újvidéken, de Szegedre, Budapestre is évi rendszerességgel. Lázadó tinédzserként gyakran feszegettük a határainkat, szerencsére tanáraink megértően álltak hozzánk.

Szeretnél versenyezni?

Sok versenyre jártam, leginkább történelemmel kapcsolatos versenyekre, így négy év alatt 11 első díjat gyűjtöttem. Akkoriban a fizikatanárunk, Muhi Béla ösztönzésére sokan részt vettünk a Génius és a TUDOK versenyeken, a Vajdaságban és Magyarországon egyaránt: ezekre önálló kutatásokat kellett végezni, ami fontos lépcsőfokot jelentett számomra. Lényegében az akkori pozitív élményeknek és a tanári támogatásnak köszönhetően tudtam és mertem hozzáfogni a kutató történelmi pályámhoz.

Hogyan teltek az osztálykirándulások?

Annak idején Budapest-Bécsbe és Görögországba utaztam az osztályommal, emellett sokat jártunk Magyarországra is. Az utazásokkor amellett, hogy nagyon szép helyeken jártunk, (a Delphoiban, Mükénében, Athénban vagy a Schönbrunnban készült képeket gyakran visszanezve), megvolt a felnőtté válás érzése, jó volt a barátainkkal együtt mozogni.

Mit tudtál a gimnáziumban tapasztaltakból a továbbtanulásod során hasznosítani?

A gimnázium jó általános műveltségi alapot adott: a magyar irodalom és az idegen nyelvi órák később hasznosnak bizonyultak, és a latin nyelvre is tudtam építeni: kutatási területem a magyar középkor, ahol szinte naponta használom a latint.

Mik voltak a terveid a gimnázium után?

2009-ben budapesti Eötvös Loránd Tudományegyetem történelem és levéltár szakán kezdtem meg tanulmányaimat, a mesterszakot 2014-ben végeztem el, majd 2020-ban védtem meg a doktori disszertációm. Ma is Budapesten élek, két gyermekem van, kutató történészként és levéltárosként dolgozom, kutatási területem a középkori magyar egyháztörténet és a magyar-balkáni kapcsolatok.

Adél, te miért az újvidéki gimnáziumban tanultál tovább?

Már gyerekkoromban biztos voltam abban, hogy egyetemi végzettséget szeretnék szerezni, csak még nem tudtam pontosan, milyen szakon. A középiskolai felvételi idején a Svetozar Marković Gimnáziumról szóló beszámoló és a nyílt napjuk teljesen meggyőzött. Ráadásul Újvidék városa – odavalósi nagyszüleim révén – mindig is közel állt hozzám.

Milyen élmények, humoros jelenetek maradtak meg az emlékeidben?

Számtalan ilyen emlékem van, minden nap történt velünk valami. Ha pedig rossz napunk volt, magunkon mindig tudtunk nevetni. „Lyukas óráinkat”

gyakran töltöttük a közeli Tapas nevű kávézóban, de iskolán kívül is gyakran találkoztunk. Sokszínű közösség voltunk, mindenki másban tudott kibontakozni: volt közöttünk sportoló, költő, zenész, énekes, táncos.

Szeretnél versenyezni?

Igen, kifejezetten. Muhi Béla tanár úr szervezésében rendszeresen részt vettem a Génius és a TUDOK diákversenyeken. Leginkább történelmi témákkal indultam, egészen sikeresen. Azoknak az előadó készségeknek, amelyeket a prezentációk során fejlesztettem, nagy hasznát vettem a későbbi egyetemi tanulmányaim során is. Kevesebb sikerrel, de Zolnai Irén tanárnő ösztönzésére töretlen lelkesedéssel vettem részt a Gordiusz és Kenguru logikai matekversenyeken is.

És az osztálykirándulások?

Elképesztőek voltak. Az első évben szerbiai településeken keresztül követtük a rómaiak nyomát. Később Bécs és Prágát is bejártuk. Ezekre a kirándulásokra hónapokig készülődtünk. Rengeteg eldöntendő kérdés volt: ki-kivel ül a buszon, ki mit visz, ki-kivel lesz egy szobában, mivel fogjuk eltölteni a szabad órákat? A napközbeni élmények és az esti közös szórakozások igazán összekovácsolták a csapatot. Mai napig öröm visszanezni az osztálykirándulások fényképeit.

Mit tudtál a gimnáziumban tapasztaltakból a továbbtanulásod során hasznosítani?

Talán közhely, de úgy gondolom, a kötelező tananyagot túl a gimnázium „életre is nevel”. Olyan készségekre gondolok, amik megtanítanak arra, hogyan dolgozz csapatban, hogyan legyél találékony és leginkább kitartó. Ezek legalább annyira fontosak, mint az az általános műveltség, amit szintén a gimnáziumi tanárainknak köszönhetek.

Hogyan telt el a ballagás számodra?

Egyszerre volt vidám és nagyon szomorú. Maga a ballagás egy hosszú eseménysor, amiből kiemelném a műsort, amelyet az akkor alattunk járó évfolyam állított össze számunkra, valamint a Park Hotelban tartott bankettet. Kisestélyi ruhában, limuzinnal érkezünk a helyszínre.

Mik voltak a terveid a gimnázium után?

Az egyetemi felvételim sikeres volt, így a gimnáziumi évek után Budapestre költöztem régészetet tanulni, ennek már majdnem kilenc éve. Jelenleg okleveles régészként a Budapesti Történelmi Múzeumban dolgozom.

Dániel, te miért az újvidéki gimnáziumot választottad annál?

15 évesen még nem volt határozott elképzelésem, hogy mivel szeretnék foglalkozni a továbbiakban. Így a gimnázium remek választásnak tűnt. Helyszínként Újvidék és Óbecse merült fel. Családi okokból az előbbi sokkal közelebb állt hozzám, és nem volt nehéz meghozni a döntést.

Milyen élmények maradtak meg az emlékeidben?

Az osztályom szinte minden félévet kiemelkedő átlaggal zárt, amit egy közös palacsintázással ünnepeltünk. Ezekre szívesen gondolok vissza, és a Dizni nevű palacsintázót már igazán meg kellene látogatnom. Egy másik jó hely, amelyet közösen látogattunk, az egy Billiárd és Darts klub volt a gimnázium közelében. Már-már a törzshelyünké vált a végére.

Szeretnél versenyezni?

Bár részt vettem több versenyen is, sajnos igazán komoly eredménnyel nem dicsekedhetek. Hiába tanulmányoztam hetekig egy rovarevő növényt, nem díjazta a TUDOK biológiai szekciója. Csapatban valamivel jobban szerepeltem. Elhoztunk egy 3. helyet

egy, az 1956-os magyar forradalomra kiírt versenyről. Teremfociban pedig egyszer a döntőig meneteltünk a házi bajnokságban.

Milyen kirándulást idéznél fel te?

Budapesten töltöttünk el három napot. A Hősök terén, a Parlament előtt vagy a Szépművészeti Múzeumban ma is szívesen sétálgatok, akkor sem volt ez másképp. Emlékeztet a külvárosi hotel, ahol valamelyik iskolatársunknak minden éjjel sikerült aktiválni a tűzrisztót. Kellemesebb emlék, hogy megismerkedtünk Szentendre szerb kultúrájával és közösségével, a gimnáziummal és az ortodox székesegyházzal.

Mit tudtál a gimnáziumban tapasztaltakból a továbbtanulásod során hasznosítani?

Magyar nyelv és irodalom szakon folytattam a tanulmányaimat, ami később modern magyar irodalomra specializálódott. A gimnáziumi magyar órák nagyban befolyásolták a gondolkodásomat ezen a szakterületen. Olyan kép alakult ki bennem az irodalomról, hogy az megismerhető, korok és kánonok szerint leírható, és a róla szóló gondolatok minden tiszteletet megérdemelnek. Ez a felfogás alapjaiban határozta meg az érettségim követő tíz évemet.

Hogyan telt el a ballagás számodra?

Hosszasan. Több formális és informális eseményről beszélünk. Volt fergeteges buli a gimnázium udvarán, amelyre egyenpólót készítettünk. A mostanra elfeledett F*** Yeah nevű mémet és Time to party hard feliratot nyomtattunk rá. Volt öltönyös díszvacsora a Park Hotelben, amelyre bérelt limuzinnal érkezünk. Továbbá a hagyományoknak megfelelően a tőlünk egyvel fiatalabb magyar osztály rendezett egy humoros, ugyanakkor megható műsort. Végül egy házibulival búcsúztunk egymástól, amelyen már csak az osztályunk vett részt.

Mik voltak a tervek a gimnázium befejezése után?

Ahogy az Analog Balaton énekl: Kellene ház, kocsi, nyaraló... Teljesen átlagos tervekről beszélhetnék csak. Egyetemre akartam menni és alkalmazható tudást szerezni.

HARMINCÉVES VISSZAEMLEKÉZÉS

Egy évvel később megtörtént a nagy oktatási reform, így ebből a suliból Svetozar Marković Gimnázium lett, és a diplomámon is már ez az elnevezés áll.

● **Voltak-e nálatok diákcserek, utaztatok-e a gimis évek alatt?**

Sajnos ilyen nálunk nem volt. A mi időnkben se belső, se külföldön ilyen diákcsereprogram, mint pl. a Határtalanul program, nem létezett. Nagyon hiányoltam őket. Az iskola támogatta a diákok iskolán kívüli aktivitásait, és ezt a tanárok is nagyra becsülték. Az iskolának voltak akkor is szakkörei, azokon részt tudtunk venni, ha pl. valaki szerette a matematikát, akkor a matematika-szakköre járt, vagy drámaszakkörre, ahova én mentem. Itt kipróbálhattuk magunkat.

● **Negyedik végén hogyan búcsúztatok el az iskolától?**

Amennyire emlékszem, utolsó nap kint voltunk az udvaron, mindannyian összepréselődve, és nem csak a végzősök, hanem a fiatalabb generációk is ott voltak. Föl volt állítva egy színpad, azon mikrofonok és hangszórók. Az iskolának volt egy zenekara, Újvidék szerte játszottak különböző klubokban, és ők egy egész koncertnyi repertoárt előadtak. Mi mindannyian velük énekeltünk. Végül is bárki felmehetett a színpadra, és előadhatott valamit kedve szerint. Nagyon jó volt a hangulat. A tanárok is velünk szórakoztak. Arra is emlékszem, hogy aláírtuk egymás pólóit, bekentük egymást sminkkel, rúzzsal stb. A műsor után néhány diák DJ-ként is bemutatkozott, és órákon keresztül szólt a zene, ebből senki nem csinált problémát. Aznap a központba is elmentünk az iskolából, majd a Duna parkon keresztül a sétányig, és az emberek tudták, hogy mi végzősök vagyunk. Tapsot is kaptunk itt-ott, ahogy büszkén vonultunk. Pár nappal később pedig Temerinben volt a hivatalos bankett a Gulyás csárdában. Valóban nagyon szép emlékként maradt meg bennem azok az évek. Boldog vagyok, hogy éppen ebben a suliban töltöttem el fiatalságom meghatározó éveit.

Figura Gábrriel I-1

A Svetozar Marković Gimnázium 60. évfordulója alkalmából kérdeztem Figura Teréziát, iskolánk egyik régi diákját, aki még a Pedagógiai Szakközépiskolába iratkozott 1989-ben, de 1993-ban már a Svetozar Marković Gimnázium diplomájával ballagott el ugyanebből az iskolából. Riportalanyom egyben az édesanyám, aki 25 éve az Újvidéki Színház színésznője és a Színes Szilánkok Diákszínpad vezetője.

● **Miért választottad a Svetozar Marković Pedagógiai Szakközépiskolát?**

Azért választottam azt az iskolát, mert nem tudtam, hogy mit szeretnék az életben, nagyon korainak tartottam, hogy konkrét szakmát válasszak, és ez volt a legközelebb a gimnáziumi képzéshez. Így kaptam négy évet, hogy eldönthessem, mi leszek, ha nagy leszek. Azért is ezt az iskolát választottam, mert úgy gondoltam, hogy itt több lesz a humán tantárgy, és nem kell szenvednem a matematikával. De a végén másként alakult.

● **Hogy lett a Pedagogia Szakközépiskolából gimnázium?**

Én voltam az utolsó generáció az új reform előtt, ugyanis nekünk nem volt felvételink a középiskola előtt. Az általános iskolás tanulmányi átlaggal kerültünk be a középiskolába.

Gólyaavató

A Svetozar Marković Gimnázium negyedikes diákjaival készítettem interjút a gólyaavatóról. Ők voltak az első generáció, akik számára megszervezték ezt a, azóta már hagyománnyá vált, beavatást.

Milyen volt az első gólyaavató?

Abban az évben szervezték először gólyaavatót a Svetozar Marković Gimnázium magyar tagozata, amikor mi elsősök voltunk, 2018-ban. Így nem tudtuk, mire számíthatunk, és egy kicsit meg is ijedtünk, amikor közölték velünk, hogy hozzunk váltásruhát. Végül kiderült, hogy nem volt miért aggódnunk, mivel a hangulat és a többi osztály nyitottságának köszönhetően nagyon jól éreztük magunkat. A gólyaavató segített abban, hogy jobban megismerjük egymást az idősebb osztályokkal, és hogy úgy érezzük, mi is ide tartozunk.

Hogyan zajlottak az előkészületek az eddigi gólyaavatókhoz?

A három idősebb magyar osztállyal együttműködve osztjuk fel egymás között a munkát. Valaki új játékokat talál ki, van, aki a játékok levezetésében segít, és vannak, akik a kellékeket szerzik be. Ha a kommunikáció meg van köztünk, akkor zökkenőmentesen megy a szervezés, és a végeredmény is sikeres lesz, akár csak tavaly. Viszont az is megesett már, hogy az utolsó pillanatban kezdtük el a szervezést, így a gólyaavató napja feszült és zűrös lett. Fontos, hogy mindenki kivegye a részét a munkából, hogy senki se legyen túlterhelve.

Végzősként ti milyen értékét látjátok ma ennek a beavatásnak?

Szeretnénk, hogy az elsősök úgy éreznék, egy összetartó és dinamikus közösséghez tartoznak. Fontosnak látjuk, hogy megismerkedjenek a többi magyar osztállyal is. Emellett, hogy egy erős baráti köteleket alakítsanak ki velünk és persze a saját osztályukon belül is.

Milyen játékok szoktak lenni a gólyaavatókon?

Általában mindig egy ismerkedő játékkal kezdünk, bemutatkozunk. A játékokat megpróbáljuk úgy szervezni, hogy különböző termekben legyenek, ez által az iskolát is fel tudják fedezni az elsősök. A 2020-as évben, a covid miatt, sajnos nem tudtuk ez kivitelezni, ezért azt a gólyaavatót kizárólag az udvaron tartottuk. A játékok szórakoztató jellegűek. Egyik évben pl. az volt az elsősök feladata, hogy be kellett fejezniük egy megkezdett zene dalszövegét, aki ezt nem tudta teljesíteni, tojást kapott a fejére.

Fontosnak találjátok, hogy folytassák ezt a hagyományt a jövőben?

Mindenféleképp arra szeretnénk ösztönözni a magyar osztályokat, hogy folytassák ezt a hagyományt, miután mi elballagunk. A gólyaavatót nem csak a negyedikes diákok szervezik, hanem mind a három idősebb magyar osztály, akikkel még iskolán belül sem biztos, hogy találkoznak, mivel az első és a harmadik osztály egy váltásba vannak, de a második és a negyedik ellentétes váltásban. Azonban a gólyaavatón mindenki megismerkedhet mindenkivel.

Faggtató: Csáki Viola II-1
Válaszadók: Faragó Karola, Nagy Emma,
Gyülvészi Réka és Vorkapic Anja - IV-1

2022

Kishírek

2023

Ballagás

Határtalanul - a budapesti Bornemisza Péter Gimnázium Újvidéken

Prozafest - Író-olvasó találkozó Krasznahorkai Lászlóval

Gólyaavató

Az MTA tanulmányi csapatversenye: Vujković-Bukvin Anna-Mária, Habram Árpád és Cvetković Edvard - kiemelkedő eredményt értek el

William Blake Szépkiejtési Verseny: Vorkapić Anja IV-1 - I. hely és Szántó Annamária II-1 - II. hely

A negyedikesek egynapos kirándulása Belgrádban - színházlátogatás.

MÁJUS

JÚNIUS

SZEPTEMBER

OKTÓBER

NOVEMBER

DECEMBER

Határtalanul - a mi iskolánk Budapesten

Tóth Ferenc Vers- és Prózamondó Szemle Topolyán: Gombár Viktor I-1 - II. hely, Hornyik Emánuel III-1 - III. hely

Megemlékezés J.R.R. Tolkien születésének 130. évfordulójára és halálának az 50. évfordulójára - Gombár Viktor, Hornyik Edvard, Gero Zétény I-1

Az 56-os forradalom történelmi versenyének budapesti kirándulása. Résztvevők: Gyülvészi Réka és Figura Gábor, Gombár Viktor, ill. Vujković-Bukvin Anna-Mária, Gyülvészi Hanna

Mézeskalács díszítés

Kazinczy Ferenc Szép Magyar Beszéd Verseny - Füstös Eszter II-1 résztvevő, Repstok Martina I-1 továbbjutó a győri döntőbe

Színház- és múzeumlátogatás Belgrádban III-1 és IV-1

Kheirón Küldetés vetélkedő, Pécs: Elek Katalin, Füstös Eszter, Szántó Annamária, Csáki Viola, Gyülvészi Karolina - II-1, Gyülvészi Hanna, Gombár Viktor és Figura Gábor I-1 - a zsűri különdíjasai

Középiskolások Művészeti Vetélkedője, körzeti válogató: Elek Katalin II-1 - önálló versekkel továbbjutó

Minisztériumi történelem verseny - Figura Gábor I-1 - résztvevő a körzeti fordulón

MÁRCIUS

ÁPRILIS

Gion Nándor középiskolások olvasási versenye - Elek Katalin, Csáki Viola, Füstös Eszter II-1

Kenguru Matematikaverseny - Gero Zétény, Gombár Viktor - I-1, Kónya Laura, Kónya Lea, Kovács Ákos, Nagy Anna, Cvetković Edvard, Vujković Bukvin Anna-Mária - III-1

Oktatási vásár Temerinben

Minisztériumi biológaverseny - Repstok Martina, Gyülvészi Hanna I-1, Habram Árpád, Nagy Anna, Cvetković Edvard, Vujković-Bukvin Anna-Mária III-1

Irodalom Másképp, Budapest - Elek Katalin III - különdíj (kiváló esszé)

Minisztériumi anyanyelvi verseny Vajda Laura I-1 - továbbjutott a köztársaságra

„Pevanje i mišljenje” (Dalolás és szemlélet) címen költői-filozófiai pályázat

Eredmény (esszé): Faragó Karola IV-1 - I. hely Nagy Anna III-1 - II. hely Eredmény (költemény): Elek Katalin II-1 - II. hely

„PEVANJE I MIŠLJENJE” (DALOLÁS ÉS SZEMLÉLET) CÍMENKÖLTŐI-FILOZÓFIAI
PÁLYÁZAT ESSZÉ KATEGÓRIA I. DÍJ

A történelem a szabadság tudatában mozgó szellem

– részletek –

Szabadság. Az asszociáció, ami sokaknak először jut eszébe a fogalom hallatán: „Azt csinálhatok, amit és amikor csak akarok”. Tényleg csupán ennyit jelent ez a szó? Az egyetlen, amit állíthatok, hogy ez egy absztrakt kifejezés, ami mindenkinek mást jelöl. Valakinek azt, hogy egyedülálló és senki nem kontrollálja tetteit, másokat viszont pont egy kapcsolat tesz szabaddá. Egyesek úgy érzik, hogy a foglalkozásuk négy fal közé zárja őket, míg vannak, akikben a munkájuk felszabadító érzést kelt. Mint láthatjuk, ez a kifejezés sok szempontból megközelíthető, ezért ebben az esszében a szabadság sokszínűségét járom körül történelmi távlatba is helyezve azt. (...)

Az oktatás a leginkább kérdéseket felvető szabadságadó jelenség. A 21. században mivel már – a tanítást anyagi gondjaitól eltekintve – nem korlátozzák a lehetőségeinket, úgy döntöttem, kihasználom ezt, és a legjobbat hozom ki magamból. Így azonban sokszor érzem azt, hogy a szabadidőm nagy részét az iskolába fektetem. Régen kétségek merültek fel bennem, mára viszont tisztában vagyok azzal, hogy azt a szabadságot, amit most szabad akaratomból áldozok fel, többszörösevel fogom visszakapni az életem során. (...)

Észlelhető civilizációs fejlődés a történelem előrehaladtával? Azt nem állíthatom, hogy megszabadultunk azoktól a tényezőktől, amik az ember szabadságát befolyásolják. Inkább csak azt lehet mondani, hogy átalakultak vagy kissé enyhültek:

2022-ben végzett vizsgálatok alapján a nőknek és a férfiaknak is felkínálják ugyanazokat a munkahelyeket, viszont egy nő a férfi fizetésének 82%-át kapja el. Ha pedig egy üres állás hely betöltésére keresnek munkást, a pozíciót általában férfi fogja megkapni. Ezek szerint egyforma jogokkal rendelkezik a két nem, vagy még mindig érzékelhető a férfifőbbségű hierarchia?

Ami a kényszerházasságokat illeti: Kanadában és egyes államokban illegálisnak, bűncselekménynek tekintik ezt az eljárást, míg egy 2018-as kutatás szerint

az elrendezett házassági ráta Indiában 88% felett van.

Amint már korábban említettem, a szólásszabadság mára egy alapvető emberi jognak számít. Az emberek kimondhatják véleményüket, valamint tiltakozások, sőt tüntetések is megjelenhetnek. Azonban, kicsi az esély, hogy az állam ezeket a szavakat meghallgatja, és cselekvésre szánja el magát az egyes ügy érdekében.

Hogy a vietnámi háború elleni hippitiltakozásokat párhuzamba vonjuk valamilyen mai, korszerű jelenséggel, elég, ha felkapcsoljuk a televíziót. Világszerte tüntetéseket láthatunk az orosz-ukrán háború ellen, céljuk azonban mégsem bizonyul hatásosnak.

Hasonlítsuk össze az ókori Rómát a közel 100 éve létrehozott auschwitz-i táborokkal: mind a két esetben kényszermunkát végeztek, nagyrészt ártatlan személyekkel. Embertelen életkörülményeket biztosítottak nekik, miközben emberszámba sem vették az elszenvedőket. Kivétel ott jelentkezik, hogy az ókorban ez köztudott volt, a munkatáborokat pedig próbálták titokban tartani. Ma viszont ismét köztudott az ujjurok helyzete Kínában, mégsem tesznek ellene semmit.

Petőfi Apostol című művében Szilveszter az ismert „szőlőszem-hasonlat”-ban veti össze a Földet egy szőlőszemmel. Mivel a szőlőszem apró, mégis egy egész nyár kell neki, hogy beérjen, évmilliókra van szükség, hogy ez a Földdel is megtörténjen. Az apró gyümölcs beéréséhez napsugarak kellene, a Földnek pedig „nagy lelkekre”, azaz olyan emberekre van szüksége, akik jóvá „érlelik” azt. Szilveszter szerint nem kell sürgetni ezeket a természetes folyamatokat. Azonban kérdéses, hogy mikor fog ez az idő eljönni, mert a világon jóindulatú, drasztikus változások még nem észlelhetőek. Az is elképzelhető, hogy ez a beérés már régen megtörtént, és a 21. századra azok a lelkek szaporodtak el, akik ezt az óriási szőlőszemet mazsolává fogják alakítani.

Az elemzésem során amellel érveltem, hogy mindenkinek mást jelent a szabadság. Így egy

univerzális megfogalmazásra módot nem adhatok. Azonban mostanra összeállt egy kép bennem, miszerint a szabadság fogalma jelenleg a következőt jelenti számomra: olyan módon szeretnék élni, hogy szabadon és jóindulatúan érvényesítem akaratom, ami által erkölcsös céljaimat korlátok nélkül megvalósíthatom. Kimondhatom, publikálhatom gondolataimat cenzúra nélkül, kiállhatok egy eszme mellett vagy ellen, anélkül, hogy bántódásom esne. Jogaim egyezzenek meg a többi ember jogaival nemem és etnikai hovatartozásomtól függetlenül. És végül, hogy szabad akaratom szerint döntssem el, melyik szabadságomat vagyok hajlandó feláldozni és mikor.

Hogy pontos-e a fenti megfogalmazás? Persze, hogy nem. A nyelv sajnos erre nem elég. Minden egyes megfogalmazásban lehet egy olyan rést találni, ami miatt az egész kijelentés pontatlan lesz. Be szeretnénk zárni a szabadságot egy definícióba, miközben a fogalom lényege pont az ellentétét kéri. Ahogyan idősödik az ember, a szabadság fogalma átíródik benne. Érdemesebb inkább azzal foglalkozni, hogy a jelenleg adott lehetőségekből és képességeinkből a legjobbat hozzuk ki. Megfontolt döntések révén érzük el a boldogságot, és élvezzük, ha a szabadság végigkísér minket ezen az úton.

Faragó Karola IV-1

„PEVANJE I MIŠLJENJE” (DALOLÁS ÉS SZEMLÉLET) CÍMENKÖLTŐI-FILOZÓFIAI
PÁLYÁZAT ESSZÉ KATEGÓRIA II. DÍJ

A történelem a szabadság tudatában mozgó szellem

Milyen viszony áll a tudás és szabadság között? Számos véleményt lehet hallani erről a témáról. Egyesek szerint a több tudás nagyobb szabadságérzettel jár, mások viszont ezt tagadják. Hogy véleményt alkothassunk, fontos ismerni az oktatás és tudomány történetét, hogyan alakult az oktatás és szabadság közötti viszony az idő múlásával.

A szabadság igen tág fogalom, melyet az egyes társadalomtudományi irányzatok különbözőképpen értelmeztek. Rudolf Steiner a szabadság filozófiája című művében kétfajta szabadságot nevez meg: a gondolat- és a cselekvés szabadságát. A személyes szabadság kérdésével a szociológusok foglalkoznak, míg a filozófusok értelmezik az úgynevezett belső szabadságot. Steiner azt állítja, hogy a teljes szabadsághoz szükséges mindkét jelentésnek a kielégítése. Viszont a teljes szabadság csak elméletben létezik. Akármennyire a szabadság tesz minket emberré, az emberi szabadság korlátozott. Törvények, normák, erkölcsi elvárások korlátozzák cselekedeteinket, ami részben nélkülözhetetlen, mert anélkül abszolút káosz lenne a társadalom. Az embert pont az különbözteti meg az állattól, hogy logikusan tud gondolkodni, és azok alapján cselekedni. Azonban ha azt hisszük, hogy legalább a gondolkodásban szabadok lehetünk, ez mégsem így van.

Ami a tudományt illeti, nem lehet pontosan meghatározni, hogy mikor jött létre. Az ember a természeténél fogva kíváncsi lény, és már a kezdetek óta figyelte a környezetét, és magyarázatot próbált adni

a különböző természeti jelenségekre. Mindig a tudás vágya vezérelte. Már az ókori görög filozófusok, mint Platón vagy Arisztotelész, létfontosságú kérdéseket feszegettek az emberről, az univerzumról, az észről és a tudásról. Emellett az ókorban alapvető matematikai, fizikai és csillagászati alapokat tettek le, melyeket ma is alkalmazunk. Viszont a tudomány fejlődése nem egyenletesen történt, hanem időnként előretört. Minél több dolgot magyarázhattak meg az emberek, annál szabadabbak lettek. Ebből kifolyólag találták ki a kereszténységet, melynek elméleteiben Platón filozófiájának vonásait ismerhetjük fel. Ennek célja az volt, hogy az összes hatalom az egyház kezében összpontosuljon, és irányítható legyen a népet. Ebben az időben a tudomány nem fejlődhetett, mert az egyház elítélt mindent, ami ellentmondott az erőltetett világnézetnek.

A tudomány fejlődésével továbbá megjelent az oktatás is. Fő célja mindig az volt, hogy átadja a tudást és műveltséget az új generációnak. Az oktatás a történelem során jelentős változásokon ment keresztül. Eleinte csak a gazdagok vehették igénybe és csupán a fiúk, azok, akik később magas politikai pozíciókra kerültek. Azóta a nők és a szegények is megkapták a tanúhoz való jogot, ma meg már általános oktatásban részesülni egyértelmű emberi jognak számít. Sőt kötelező. Viszont egy ilyen területet, amely ennyire befolyásolhatja az emberiséget, nagyon könnyen manipulációs eszközzé válhat. Ilyen már előfordult a történelemben, és szintén az egyház hatalmához

kapcsolódott. A tanításokat az egyház irányította. Művelődni többé-kevésbé csak a kolostorokban lehetett, és azt tanulhatták, ami a hatalom javára vált. Könyveket égettek, ötleteket ítélték el azzal a céllal, hogy a népet vezessék. Tehát a középkori ember elveszítette a szabadságát, az egyetlen dolgot, ami emberré tette.

Manapság olyan világban élünk, ahol csupán az iskoláztatás számít. Gyerekkorunk óta arra tanítottak bennünket, hogy az életben csak tanulni kell, és minél magasabb iskolát befejezünk ahhoz, hogy könnyebb életet élhessünk. Ez részben így is van. A diploma, amit megszerzünk az egyetemen vagy főiskolán, természetesen sok lehetőséget nyújt, és az emberek jobban becsülnék bennünket. A tudás hatalom, mert minél tapasztaltabbak és tanultabbak vagyunk, annál nehezebben tudnak becsapni, átverni minket. Jobban fel tudjuk mérni a különböző szituációkat, és előnyösebb döntéseket hozhatunk. Viszont, ha jobban elgondolkodunk az oktatási rendszeren, rájövünk, hogy nem minden fekete-fehér.

Akkor kezdtem el megkérdőjelezni az oktatási rendszert, amikor először hallottam a bolha-kísérletről. Egy igen népszerű kísérlet, melyet sok szónok példaként felhoz, amikor az emberiség irányításáról beszél. A kísérlet lényege az, hogy egy átlátszó üvegbe bolhákat helyeztek és figyelték viselkedésüket. Az állatok természetesen magasra ugrálva kimenekültek abból. Ezután a kutatók lezárták fedéllel az üveget, így a bolhák csak meghatározott magasságig ugrálhattak, és nem szökhettek meg. Egy idő után ismét leszedték a fedelet, de a bolhák ugyanazon a távolságon mozogtak csak, amit előzőleg a fedél határolt meg. Az állatok

alkalmazkodtak a körülményekhez, a kutatók által kiszabott maximumhoz, és többé nem ugrottak annál magasabbra. Vajon össze lehet-e hasonlítani ezt az oktatási rendszerrel?

A mai a tudásunk korlátozott. Minden könyv, amit elolvassunk, minden téma, amiről tanulunk az iskolában, és minden lecke, amit a tankönyvekben leírnak, valaki ellenőrzése alatt jelenhet csak meg. Amit az iskolákban tanulunk, csupán annyi, amennyit tudunk engednek. Igen, a tudás hatalom, de ha valaki más irányítja a tudásunkat, könnyebben befolyásolhatnak bennünket. A legegyszerűbb formája ennek a televízió és újságok. Közismert, hogy az újságíróknak nincs szólásszabadságuk, és minden, amit kinyomtatnak vagy a tévéműsorokban mondanak, a kormány javát szolgálja. Olyan információkat sugároznak minden lakos otthonában, melyeket mi szivacsokként szívunk magunkba, s amelyek befolyásolják az emberek gondolkodását és hitét. Hasonlóan, mint ahogyan az egyház is tette ezt a középkorban.

Véleményem szerint tehát az iskoláztatás iszonyatosan fontos a mai kapitalista világban, viszont az oktatás minősége és rendszere vitatható. Főként, ha a tankönyvekre vagy a tantervre gondolok, amiket egyfajta szuggesszióval tudok azonosítani. Bár nem szökhettek meg a társadalomból, amit a maroknyi hatalommal rendelkező személy állított fel, tisztában kell legyünk azzal, hogy a világot ők irányítják, nekünk pedig nem marad más hátra, mint megőriznünk a belső szabadságunkat. Ne engedjük, hogy befolyásoljanak vagy hasznot hajtsanak belőlünk.

Nagy Anna III-1

Rajz: Csáki Viola II-1

Ártalmatlan hazugságok

Egyikünk sem tagadhatja, hogy hazudott már élete során. Ha mégis ezt tenné, ezzel a kijelentésével ugyancsak hazudna. De mit nevezünk hazugságnak? A Magyar értelmező kéziszótár szerint: a hazugság valótlanosságot állító, megvesztegető és helytelen, hamis érzelmeket tükröző állítás. Egyszerűbbre fordítva pedig: akkor születik, amikor nem mondunk igazat. Persze ezt sokféleképpen feloszthatjuk, viszont én az ártalmatlan fajtájáról fogok írni, hisz ezek a füllentések a mindennapjaink részét képezik.

Úgy gondolom, e témának példáit senkivel nem kell ismertetnem, de azért nézzünk meg néhányat. A pékség előtt állsz egy barátnőddel, és azt kérdezi, sárgának tünnek-e a fogai a száján virító rúzstól. A válasz egyértelműen igen, de úgyszincs hova bemennetek, hogy igazítson a külsején, ezért meggyőző, hogy dehogya, a színválasztás tökéletes. Vagy osztálytársad az utolsó rágógumidat kéri el, majd érdeklődik, hogy ez nem zavar-e téged, hisz így neked nem marad. A válasz ismét igen lenne, de az illem fontosabbnak tűnik, ezért azt mondod, nem gond, úgysem kérted volna. Jó példa lehet még, amikor a távoli rokonodtól a visszataszító karácsonyi pulóvert mosolyogva köszönöd meg. Ezekkel a szituációkkal a végtelenségbe mehetnénk. Egyes emberek a fent említett eseteket nem is neveznék hazugságnak, viszont mivel nem az igazság hangzott el, ezért, a definícióra visszatérve, ez is ferdtetés.

Persze mindenkinél máshol vannak a határok. Amíg egyes emberek ártalmatlan füllentései megállnak a szépítésnél, addig mások jóval távolabb húzzák meg a vonalat. Vigyáznunk kell, mert adott témákban már egy kis ferdtetéssel is könnyen magunkra haragíthatunk egyes személyeket. Mert az ártalmatlan hazugság az öngyújtó táncoló lángja, amivel egy asztalterítő mellett játszunk. Szép, tetszik mindenkinek, egészen egy rossz mozdulatig. Természetesen fontos, hogy mit mondunk és kinek. Tegyük fel, hogy Bendegúznak azt mondod, hogy jó társaság és szívesen találkozna vele gyakrabban. Másnap találkozol egy kedves ismerőssel, Ibolyával, aki arról panaszkodik, mennyire utálja Bendegúzt. Te egyetértesz vele, mert szükségesnek érzed, hogy kedveljen a lány. Ezután elmész, megismersz néhány új embert, akikkel közlöd, hogy szívesen bemutatnád nekik az előbb említett két személyt. Néhány héttel később összefutsz Pannival, akinek azt mondod, elegendő van az összes barátodból. Ha ez a négy történet egyszerre tudódik ki, sok kellemetlenséget tapasztalhatsz. Egyesek megsértődhetnek, elkezdhetnek veszekedni, de úgy is dönthetnek, hogy nem állnak szóba veled ezután. Ezért kell vigyázni az apró ferdtetésekkel, mivel egy idő után képet alkotnak rólunk.

Rövid mérlegelés után azt is mondhatnám, hogy messziről kerüljük el ezeket a hazugságokat. Viszont, ha jobban átgondoljuk, ezek már annyira az életünk részét képezik, hogy valószínűleg élni sem tudunk nélkülük. Hisz a sok beszéd el nem készül hazugság nélkül. Így azt tanácsolom, ha már ennyire a részünkké vált, legyünk vele óvatosak, és lehetőleg úgy mozgassuk a szálakat, hogy nekünk se essen bajunk.

Vajda Laura I-1

Balassi-strófa Jane Teller Semmi című regényéről

Végzős társaságunk, fontos barátságunk,
tele velünk a pajta.
Ha szandálom kéne, hörcsögöd add érte,
erre tanít a karma.
A minden értéke, a semmi mértéke,
a fontos dolgok halma.

Füstös Eszter II-1

TRIP TO THE MOUNTAINS

It had come at last - the morning I had waited for, for so long.

A few days before our winter holiday, my parents had surprised me and my siblings with a trip to the mountains. We decided to go by train, because it was faster, and much comfier for everyone, and we hadn't taken a train in a very long time. We had packed everything that we needed for this trip the day before the journey started. We made sure, that our neighbors would feed our dog too, while we're gone.

The next day we got up really early to get to the train station on time, to not miss our train. Everything seemed to be perfect until we actually arrived to the train station. When we got there, there was nobody else waiting. The whole place was empty and super silent. We were really stressed out and kind of lost. None of us knew what's happening, because the train was supposed to leave in an hour, but we were the only ones in the station.

Suddenly a worker appeared and he explained us everything. He told us that the train was stuck in the snow because of the heavy snowfall and they're not sure when would the train arrive. He led us inside to the building, where all the other passengers were. We sat down, and waited like everyone else. That moment was horrible! We all had waited for so long to go on a trip together, and then this happens!

After hours of waiting, we were finally told that the train arrived and would leave soon. We took our belongings, got on the train and found our compartments. Me and my sister got a compartment all for ourselves, our other two siblings were in a separate one with our parents.

After a long and nerve-racking time waiting, everything ended up great. I was listening to my music, while admiring the view. It snowed beautifully. Just then I heard a women's yell. I looked at my sister, but she was sleeping. I got up quickly and went to see what's happening. I realized that the women's compartment, where the yelling was coming from, was actually next to ours. I instantly went up to her door, knocked and asked if I could help her. I've opened the door and then the woman told me she's having a panic attack, but she forgot her medicine at home and was afraid that she wouldn't be able to calm down. I ran to find the staff. I told them what's happening, they acted really quickly. They immediately called the doctor on the train too and all of them went to help her. After she totally calmed down, she thanked me for my help and we started to have a conversation. I was happy that I could help. We talked for a bit, but I had to go back to my compartment.

I think I will always remember this journey, and how it started. How it was full of adrenaline, excitement but also nervousness.

Gyülvézi Karolina II-1

Mokhonidész

Moko szigetén, még mielőtt Moko szigetének keresztelték volna, a bennszülött nép egy angyal zuhanásának volt tanúja. Később kiderült, nem angyalról volt szó, hanem Apolló gyermekéről. Az isten túl csúnyának vélte, így ledobta az Olimposzról, sorsára hagyta. A csecsemő négy napon és négy éjszakán át süllyedt az óceán fenekéig. Megmentésére azonban egy aranyszínű polip sietett. Csápjaival felkarolta a kisdedet, és a felszínen egy sziget partjára helyezte.

Itt nem más, mint maga Athéné istennő várt rá. Szemtanúja volt a zuhanásnak. Meg akarta tudni, melyik isten hagyta meghalni a csöppséget. Athéné istennő ezután sajátjaként nevelte a gyermeket és Mokhonidésznek keresztelte. Mokhonidész szent állata a polip, jellegzetes tárgya a ceruza. Mokhonidész idővel megszépült, ugyanis pótyánya, Athéné a sziget embereivel együtt a rajz, fonás és barkácsolás művészetére tanította. Mégis Mokhonidész boldogtalan volt. Úgy érezte, istenként haszontalan, nincs létének értelme. Egy nap hát titokban megkérte a sziget sámánját, jósoljon neki. A sámán belekezdett a szertartásba. Szeme kifehéredett, teste elsápadt és remegett.

- Te vagy a középút. Se jó, se rossz. Szubjektív a léted. Segíted az emberiséget, még ha el is ítélnék. Meggyógyítod a beteg testeket és szabadságot adsz a lelkeknek. Tintád az örök idő jelképe. Akit megjelölsz vele, tartozik neked. Ne ess csapdába, mindig lesz, aki nem szeret. Légy türelmes, és rajzold meg szíved kívánságát! – fejezte be sziszegő hangon a sámán teste.

Később Mokhonidész megtudta, hogy az Orákulum közölte vele a sorsát. De nem volt ostoba az égből zuhant isten, törte a fejét a szavakon. Több időt töltött a vízben polip barátaival.

Még azon a héten a sámán fiával Nekomóval bogyókat gyűjtöttek, amikor is Nekomót megcsípte egy halálosan mérgező pók. A jelenetet csak Mokhonidész látta, és a pánik közepette ceruzájával az eltűnőben lévő csipés helyére vésett. A vízhez sietve polipjától tintát kért, amivel véglegesen megjelölte Nekomó testén a sebhelyet. Nekomó ezzel sikerült meggyógyítani, Mokhonidész pedig új tehnikát előállítva befejezte munkáját, amit elkezdett. Nekomónon egy csodálatos pók rajz díszelgett. Ezután Mokhonidész a sziget emberein fontos pontokban rajzokat hagyott a hatékonyabb gyógyítás érdekében.

A szigetet az ő tiszteletére Moko szigetének nevezték el. Így vált Mokhonidész a tetoválások istenévé. A modern világ, azaz a huszonegyedik század egyik legkedveltebb istene. Nem mindenki kedveli, van, aki megbánja, van aki tartozik neki, van aki viccből csináltat tetovát. Mégis mindenki, kinek testét tinta díszíti, Mokhonidész isten alattvalója. Idővel Mokhonidész a tetoválások mellett a szimbólumok, az önkifejezés és az önkéntes szenvedés istenévé vált.

Lovas Fiona I-1

HATÁRTALANŰ
2021 / 2022
NEOPLANTA

A program a budapesti Bornemisza Péter Gimnázium és iskolánk együttműködésével valósult meg. Célja az volt, hogy a budapesti és az újvidéki magyar diákok személyes tapasztalat- és élményszerzés révén kölcsönösen megismerjék egymás lakhelyét, azok nevezetességeit.

Az első találkozó Újvidéken volt 2022. május 18-20-a között, amikor különböző játékokkal fogadtuk a vendégeket, és körbevezettük őket városunkba. A többi napon iskolai óralátogatáson, a Pétervárad várlátogatásán és egy irodalmi találkozón vehettek részt.

Iskolánk csapata 2022. június 8-án indult útnak Budapestre. Ez volt a második találkozó, ami június 11-én ért véget. Útközben megálltunk Opusztaszernél, ahol

megnéztük a Feszty-körképet és körbегyalogoltuk az Opusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkot. Budapestre érve egyenesen a Bornemisza Péter Gimnáziumba mentünk, ahol vártak bennünket a már ismerős diákok. Körbevezettek minket az iskolájukban, majd kaptunk egy kis szabadidőt. A fiúk találtak egy focilabdát, amivel a szakadó esőben játszottak az udvaron.

Második nap részt vettünk az iskolai órákon. Utána a városközpontot jártuk, a Kálvin tértől elésztálunk a Nemzeti Múzeumig. A séta után az Illúziók Múzeumában töltöttünk egy tartalmas órát, amíg kint szakadt az eső.

Harmadik nap Visegrádra kirándultunk, ahol körbejártuk a

reneszánsz kori várat, a visszaúton pedig egy spontán ötlet nyomán még bobozni is megálltunk. Később a Csodák palotájáról megállapítottuk, hogy nem múlja felül az Illúziók Múzeumát. Programjaink végén visszamentünk a gimnáziumba, ahol egy kvízot játszottunk, majd (megint zuhogó esőben) a fiúk kimentek focizni. Annyira eláztunk, hogy mindenkiből csavarni lehetett a vizet.

Negyedik nap csapatunk többfelé oszlott. Voltak akik az Ünnepi Könyvhétre mentek ki, voltak akik kávézóba vagy csak a városközpontot élvezték. Utána közösen megnéztük a Hősök terét. Kimerülten, de sok emlékekkel indultunk vissza Újvidékre.

*Elek Katalin II-1
Nagy Emma IV-1*

Budapesti Operettszínház

Az idei tanév folyamán több alkalommal is lehetőségünk nyílt ellátogatni a Budapesti Operettszínházba. Az egynapos kirándulásokat a temerini Abeona Trips utazási iroda szervezte. Az utazásokon mindenki részt vehetett iskolánk magyar tagozataiból, illetve más iskolákból is bekapcsolódtak diákok és tanárok. Első alkalommal 2022. május 24-én a Csárdáskirálynő című előadást tekintettük meg Cikora Ágota, némettanárnő kíséretében. Az operett két felvonásos volt, az előadás hossza pedig 3 óra és

15 perc. A mű főképp Bécsben játszódik, legfőbb szereplői pedig Szilvia, az ünnepelt primadonna és Edvin herceg, a lány szerelme. A történet a kapcsolatukról illetve több háttérben zajló bonyodalomról szól. A színházi látogatáson kívül különböző programokban is részt vettünk idegenvezetéssel, például ellátogattunk a Parlamentbe és megcsodálhattuk a Szent István Bazilikát, valamint a Deák- és a Vörösmarty teret is. 2022. október 15-én újabb kirándulásra került sor. Ez alkalommal a Jekyll és Hyde című

musicalt tekintettük meg, ahova Fehér Anikó kémiatanárnő és Kovács Smit Edit magyartanárnő kísért el bennünket. A mű műfaja dráma, horror és thriller keveréke. Londonban játszódik, ahol Utterson ügyvéd megpróbálja felderíteni a különös eseményeket, amelyek összekötik barátját, Dr Jekyll tudóst, valamint a gonosz Mr. Hyde-ot. A darab motívumait azóta is emlegetjük magyarórákon. Élmény volt számunkra ilyen minőségű előadásokat látni.

Füstös Eszter II-1

Magyar filozófusok

Lukács György (1885-1971) a 20. századi marxista gondolkodás egyik legjelentősebb alakja volt, filozófus, esztéta, Kossuth-díjas egyetemi tanár, akadémikus.

„Egyetlen mű sem lett jobb attól, hogy dicsérték, sem rosszabb, ha szídták.”
 „És íme vannak, akik utolsóból lettek elsők, és vannak utolsók, akik elsők voltak.”
 „A filozófia stílusa tehát szita, mely megrostálja az olvasókat, minden mondat öre egy ostrom alatt lévő várnak, aki csak a jelszóval engedi át az embereket.”

Heller Ágnes (1929-2019) zsidó családban született magyar filozófus és oktató.

Heller a következő kérdéseken töprengett a holokausztról szerzett tapasztalatai kapcsán: „Hogyan történhetett ez meg? Hogyan tehettek ilyen dolgokat az emberek? Milyen világ engedte meg mindezt? Ki kell derítenem mit tehetek a bűnözés ellen.”
 Életét nagyban befolyásolta Lukács György tanítása: „Ott ültem, hallgattam Lukácsot, és alig egy mondatot értettem. De abban biztos voltam, hogy ez volt a legfontosabb dolog, amit életemben hallottam, és így meg kell értenem.”

Fehér Ferenc (1933-1994) magyar filozófus, esztéta, műkritikus, az irodalomtudományok kandidátusa. Heller Ágnes férje, és Lukács György asszisztense volt. Kutatásai a poétika területére is kiterjedtek, a regényt az időben változó, több értelmű műfajként határozta meg.

„A magány azoknak a szeretője, akik ezen a szeretőn keresztül élnek csak ki egyéniségüket, akik csak ezen a szeretőn keresztül tudják megölelni a mindent, amiben benne van ember, igazság, jog és boldogság.”

Tordai Zádor (1924-2010) író és filozófus volt. 1957-ben, az 1956-os magyar forradalom leverését követő romániai megtorlások során elbocsátották az Akadémiától. Ezért egy ideig turisztikai útjelzések készítéséből élt, majd egy lakatosműhelyben dolgozott.

„A paradoxonok mindig hasznosak. A gondolatiak. Mert segítik az elméleti tisztázásokat. Még hasznosabbak azonban azok, amelyeket a valóság kínál. Szinte kényszerítenek arra, hogy belegondoljunk a dolgokba, és kétségesnek érezzünk mindent, amit róluk tudunk. A legjobbak azok, amelyek igazak és azok is maradnak.”

Projektmunka filozófiából IV-1

Projekt munkák

FIZIKAI KÍSÉRLETEK

IRODALOM

Édes Anna

„Nem úgy bántak vele, mint egy emberrel, hanem mint egy géppel. Gépet csináltak belőle.”

Hamorosan

A TUDOMÁNYOS KUTATÁS MÓDSZERTANA

I'm a tester.

MŰVÉSZETEK ÉS DIZÁJN

SZÍVBONCOLÁS BIOLÓGIA ÓRAÁN

ALKALMAZOTT TUDOMÁNYOK

ERŐSZAK A NŐK FELETT

„A nők elleni erőszak a nők és férfiak közötti történelmileg egyenlőtlen hatalmi viszonyok manifestációja, amely a nők feletti dominanciához és a nők diskriminációjához vezetett a férfiak részéről, valamint megkalahozta a nők teljes mértékű belsőizását.” (ENSZ 1996, 75)

SALEMI BOSZORKÁNYPEREK

VALLÁSOK ÉS CIVILIZÁCIÓK

A japán kamikaze és a szamurájok

Gyűlési Réka és Vorkapic Anja IV.1

NYELV, MÉDIA ÉS KULTÚRA

VIDEÓFELVÉTELLEN SÁTÁNT IDÉZ

I - 1

II - 1

III - 1

IV - 1

SZERKESZTŐSÉG

- Fő- és felelős szerkesztő: Kovács Smit Edit
- A kiadó nevében: Vukadinović Tatjana
- **Műszaki előkészítés:** Gyűlvézi Hanna I-1, Halász Előd, Velisek Hunor II-1, Karvák Ádám, Kónya Laura III-1
- **Fedőlap:** Cvetković Edvárd III-1, Faragó Karola és Nagy Emma IV-1
- **Munkatársak:** Géber Áron tanár
- Figura Gábel, Gombár Viktor, Lovas Fiona, Vajda Laura – I-1, Elek Katalin, Csáki Viola, Gyűlvézi Karolina, Füstös Eszter – II-1, Bancia Kata, Kovács Ákos – III-1